

САНА ОЛОХ

Х а н а т
1931 снл алтынны
ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАЛЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 100 (5456)

1980 снл. Атырдыах ыйын 19 күнэ
оптуорунньун

Сынаата
2 харчы

Саха уобаластаабы уочараттаах XXXII партийнай конференцияны ынгырар туһунан ССКП ОБКОМУН VI ПЛЕНУМУН УУРААҔА

1. Уочараттаах XXXII уобаластаабы партийнай конференцияны 1981 снл тахсунньу 10 күнүгэр ынгырарга.
2. Конференция иэтин күнүгэр бэрээдэгин би-
гэрэтэргэ:
а) ССКП уобаластаабы комитетын, отчуотунан да-
нылаата;
б) уобаластаабы партийнай тэриятта ревизионнай
комиссиятын отчуотунан данылаата;
в) ССКП уобаластаабы комитетын уонна ревизион-
най комиссияны быыбардааһын;

г) ССКП XXVI съезигэр делегаттары быыбардаа-
һын.
3. XXXII уобаластаабы партийнай конференция-
га партия 66 чидэнииттэн биер делегат талылларын
өлөхтүүргэ.
4. XXXII уобаластаабы партийнай конференцияга
делегаттар ССКП Устаабыгар сөп түбэһиннэрэн куо-
раттардаабы уонна оройуоннардаабы партийнай кон-
ференцияларга сабыылаах (нистапэн) куоластааһы-
нын быыбардааналлар.

СИЛЭИ УГУУГА ОБЩЕСТВЕННОСТЬ КӨМӨТӨ

БОЛТОНО

Субуруускай аатынан
совхоз Болтоноҕо
делениеттар сүөһүгэ сү-
нэһиннээх аһылыгы сово-
туопкалааһынга бу ый
14—17 күнүгэр нэһи-
лэн өбшөөһүнүттэн
уонна шэфтоох проком-
бинаттан барыта 82 киһи
кытына. Киһилэр түөрт
күн үстата көхтөөхтүк
үлэлэтилэр. Силдэти-
һингэ айбох техника түмө
тардылына.

Чуораайытта алааска
субуотунньук кытыла-
лаахтарын күүбүтүн ба-
рыта 600 тонна силдэ
үтүлүннэ. Онуоха шэф-
тоох прокомбинат рабо-
чайдара ордух таһаары-
лаахтык үлэлэтилэр. Тех-
никаны үрдүк оготумуо-
лаахтык шэфтар Иван
уонна Павел Невотар, Лу-
ка Максимов туһаниллар.
Т. ПОПОВА.

СЫЛАН

Бу ый 14—17 күнү-
гэр Сылан нэһилиэгин
общественноһа уонна «Чу-

рапчы» совхозу кытта
шэфтоох оройуон киһини
тарилтатарын үлэлэти-
рилэр. Силдэс үгүтүтүр күр-
гүмнээх субуотунньукка
кытыныллар. Барыта 77
киһи, 11 автомаши-
на, 3 трактор, ол
иһигэр «Сельхозтехника»
холбоһугуттан 16, олох-
дах комбинатыттан 14,
өбшөөс үлэлэттэн 13 ки-
һи сыламтата сүүс, күт-
тэри харыстааһа үлэ-
лэтилэр.

Субуотунньуктааччылар
Таба Бастаах ходоуатыт-
тан охсон, Ойбон Күөл
ферматын траншеялар
тиэйдиэр. Түөрт күн үс-
тата киһилэр күүстөрүнөн
315 тонна силдэс үгү-
лүннэ. Ордух үчүгэйдик
Г. Н. Дятловская сөби-
дэсэйдэх. Сыланнаары
дөсдөс коллектива үлэлэ-
тэ.

Общественнай сүөһүгэ
дэлэй аһылыгы бэлэмнээ-
һингэ улахан көмөлөрүн
иһил шэфтоохторго отде-
ние коллектива испи-
ник махтана.

Б. БАИШЕВ.

ОТ ХОМУУРУГАР — ТЭТИМИ, ХААЧЫСТЫБАНЫ!

СВОДКАТТАН көстөрү-
нүн, аастыт нэһилиэгэ
оройуонга ходоуа ба-
таһааннай отчуот алааһа
27 киһинэн аччаата. Ону
Эрмил Эристин аатынан
совхоз таһаарда. Субу-
руускай совхозтарга үгү-
нүү хомуура саралалла.
Онон дас совхоз, отделе-
ние аһыт хомуура ула-
мыр дьону чуолкайдык
учуоттуур, толору ко-
дүүсүөхтүк туһанар со-
руу турар.

Нэһилиэ үстатыгар оро-
йон үрдүккэ 4594 центар
таһаар сүөс өтсүлүннэ,
2054 тонна от көбүлүлүн-
нэ. Күн-дьыл кураанын,
үлэлэтир ордух таһаары-
ларын аахсар буулаһа,
оттоһун тэгичэ иһи ин-
нэһиэди нэһилиэгэтир
кыһаан аһыттылар. Субу-
руускайдар нэһилиэ үста-
га 696 тонна, оттон
хомууруулар 476 тонна-

ны эрэ көбүстүлэр. Онон
аһыттык киһиэхит өс-
сө да ыраах.

Көһүкү түөрт күнүгэ
сүөһүгэ сүмэһиннээх аһы-
лыгы совогуопкалааһын-
га обществонность мас-
сабай субуотунньуктарга
буулаһар. Онон нэһилиэ-
үстата барыта 2785 тонна
силдэс үлэлүннэ. Бу үлэ-
гэ ордух быһаар замса-
һын субуруускайдар
уонна эристинер огорду-
лар.

Витаминнаа от маа-
катын совогуопкалааһын
тэтиһэ эһилиэгэ, баар-
сүөс 92 тонна эһи сово-
туопкалаһа.
Күн-дьыл нуулаат. Атыр-
дыах ыйын иккис декада-
га бүтөн эрэр. Оттуур би-
риэс кыһаан иһэр.

Сүөһү аһылытын бэлэ-
мэһини салгыт күүбү-
дүгэ ССКП ОБКОМУН
Созд АССР Министрларын

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин 1980 снл атырдыах ыйын 18 күнүнээҕи сводката

СОВХОЗГАР	Улэлэр киһи ахсааһа	Эмэно ахсаана	Охсуу (тонна)	Кэбээһин (тонна)		Силдээри (быраһынан)	Синдээс (тонна)		Сендээс (тонна)		От мааһыкыт (тонна)	
				график	туолла		график	туолла	график	туолла	график	туолла
Карл Маркс	657	37	10672	7700	7236	65,8	2900	865	200	—	230	75
Субуруускай	331	13	7615	4550	4346	66,9	1600	1200	150	—	230	84
Эрилин Эристин	594	32	9417	5950	4719	55,5	2200	1310	200	—	240	165
«Чурапчы»	451	22	6285	4480	3696	57,7	1600	400	150	—	—	—
Оройуон үрдүккэ	2033	110	33989	22680	19997	61,7	8300	3775	700	—	700	324

Государственной статистика оройуоннаабы инспектурага.

Совета республика бары
үлэлэтирилэр таһаарыт
мкырилардыр элэиэ-
тээн оройуонга оттоһун
тэтиһи өссө туралатин,

үлэ хаачыстыбатын са-
аһы түһсүрүм—тыа та-
һаарыстыбатын бары үлэ-
литтарин, обществонность
бүтүтүтүн үлэлэти совогу-
лаах күүстүлэр. Онон си-

лаах сорукутара.
Атырдыах ыйын бүт-
эһи декадага ардаһыт,
хомуура таһаарыт бу-
түтүтүн үлэлэти совогу-
лаах күүстүлэр. Онон си-

таһаарыт үлэ тэриһинин
туһаарын, социалисти-
ческой кроталаһытын өс-
сө көхтөөхтүк, күрэттэ-
тих тэриһи быһаарыт.

БИИР СЫАЛЛААХ-СОРУКТААХ

Улахан тумуку эриһи
көтөрбүтүн — кытта күөх
оту логототу тэһиэст
трактор көһүннэ. Уолат-
тар: Владимир Сивин
уонна Семен Тоастоуков
бэйиһүтү күөрөчүн кө-
төрөн үөһэ быраһаллар.
Түөсчүт Анатолий Сте-
панов ому хаба тардан
парыһаан иһэр. Бу Му-
гудай нэһилиэгин дьон
силдэс үгүтүтүр түөрт
күнүгэ маасебай сү-
буотунньукка, үлэлэти
смыдылар.

Тэйичи охсооччулар,
киһилэр эһилиэгитин
мунулааччылар сымды-
лар. Пелайдоову сол-
сэһи Кулагура дьэтиһи
директорд И. Сивин,
Мугудай отделениетын
комсомоляскай тэрият-
тин секретард А. Аммо-
сова, сельсовет исполко-
мун председател М. Д.
Кропикова, Свердлов-
скайдаабы юридикескай
институт студента М.

Репортаж

Коркин—барыта уонча
киһи хотуур көхтөөх
ырыһтын түһөрөн охсон
куһуйаллар, хойуу отна-
лыһа гына сымтэн иһэр.

—Бэрэһэ амна отучта
буолан Уу Овустаахха
уунуһупут. Сарыларда
арыһтан киһи арыһка
дирдэ үлэлэтибит. Сарыт,
эйүүн бу сымтаһа тах-
сылаа, борт кыра ула-
рыһы баар буолуон
сөп,—дир сельсовет ис-
полкомун секретард И.
Аммосова.

—Сорохторбут бэрэһэ
оптугун саба барбытта-
ра, салгыт сымтаһа ээ...

—Бүгүн отчуот хойуу,
бэрэһэ убадас буолан
астыга сүүс.

—Хайан да эриһбэтэх
үтүө сайыт, иһи киһи
ходоуһуган тахсыан да
бадарбат.

Араас идэлээх, араас
саастаах дьон бүгүн ба-

ры биер санаанан, биер
смылын үлэлитилэр.
Киһилэр хотуурдары-
нан охсула-
бут, киһилэр кыраабыл-
ларанан мунуулаһубут,
киһилэр атырдыахтары,
нан күөрөчүн көтөрүл-
лүбүт бу солко күөх от
кыһын араһас арыһа, хо-
йуу сүөгэй, эмис эт бу-
лан остуолларга тардыл-
лыа. Оттон билгитин
үтүөкөн аһыттар А. П.
Охонешникова уонна И.
С. Захарова буһарбыт
дыргыт сымтаах мини-
нэро киһилэри күүтөр.

Түөрт күнүгэ кү-
рөһүннээх үлэ түмүтүр
мөһүнэ 379 тонна (силдэс
утулунна).

Халлаан күөх солко-
луу тиниһилэр. Мугудай
аһаастарыгар көбүһүн,
лөх оттор лөгдөөһүнөр,
хочо сирдэр хомулаан
күһүнүгэ чуумпуга куус-
тараллар.

М. МИХАЙЛОВА.

Бөһүгэ сельсоветыгар
общественнай сүөһүгэ
70 тонна дөрөххөй аһы-
лыгы бэлэмнээн туттарарга
быһаан түбэһилибитэ.
Ону үлэ калектитары-
нан үлэлэти, сороһун сү-

Былаан туола

буотунньуктар күүстө-
рин таларыт быһаары-
мыһыт. Ордух үчүгэ-
йдик оһулаа коллектива
(директор Н. Н. Игватев)
үлэлэти. Киһилэр былаан-
наах 35 тонналарын та-
һаан оттуу сымдылар.
Дьулуурдаах үлэ түмүтүр
бөһүөгүн туругунан бы-
лааннаах өһүтүн аһыт
көбүһүн туттардыбит.

М. КРОНИНОВА,
сельсовет
исполкомун
председателэ.

Куоталаһы дневнигэ (АТЫРДЫАХ ЫЙЫН 18 КҮНҮНЭЭҔИ ТҮМҮГҮНЭН)

Совхозтар, эһилэр	Отчуот аһаһа	Көбүһүн (тонна)	Бир индэһи (тонна)
МЕХАНИЗИРОВАННАЯ ЗВЕНОЛАР			
Карл Маркс			
Игватев Н. Н.	7	500	71,4
Дорогунов П. И.	8	410	68,3
Софронов Н. К.	6	420	70
Субуруускай			
Николаев М. Д.	8	1027	171,1
Соловьев П. П.	5	447	89,4
Ефремов Д. Д.	5	275	55
МЕХАНИЗИРОВАННАЯ АҔАРДААХТАР			
Карл Маркс			
Седалищев А. А.	7	500	42,8
Коркин В. В.	9	350	38,3
Гермогенев К. Д.	16	330	21
Каженин В. В.	10	400	46
Субуруускай			
Николаев Г. Д.	12	405	33,7
КОЛО-ИЛИИ ЗВЕНОЛАРА			
Субуруускай			
Седалищев В. П. П.	8	330	39,3
Петров Д. Д.	9	325	35,5

Тыа хэһэһыстыбатын управлениета.

Бэйийн сайын үүнүнү ардаарка туорахтаах культуурадар уонна күөх ыһылар үүнүүлэрэ курааннаатылар. Онон оройуон үрдүнэн бурдукка анаан баара-суоҕа 2300—2500 гектар хомуйулар, гектарга, быһа холуйдахха, 3—4 центнер эрэ үүнүү ыһылар буолла. Бэйэбит сизмэбинин бэйыл дьһимини 1200, эбинин 300 гектарга эрэ ыһыһыт. Онон оройуонмут сизмэни ыһыл-

дуохтаах уонна эрдэки-чэлээхтик куурдулдуохтаах, ыраастаахтаах. Дьһимит, бикһикитини билбэт эбэр өйдөөбөт салааһа: даҕаны, специалист даҕаны суох. Хомойуох иһин, сизмэ ахсын үүнүү хомуур атын хаһаайыстыбаннай үлэхэригэр үтүрүйүү салһаан тахса турар. Бэйыл сизмэ сүөһү аһылытын соҕуопкалааһыҥа аһтэй баран соҕхостар салаалтара

руу былаанын толору бут уустук. Онон Эрилик Эристин аатына уонна «Чурапчы» соҕхостар сизмэ бурдук атын сиртэн эбини булукууга билигиниттэн дьһаннахтаахтар.

Сизмэни ыраастааһыҥа ОС-4,5, ОВ-2 уонна бэйыл сана кэлбит СМ-4 массынналары бэлэмнээн туһаннахха. Хатыһыга ЗАВ-10 агрегаты уонна бурдук куурдар бэйэ оҕоһугу-

ХОМУУРУ—ХОЙУГАПАНКА, СҮТҮГЭ СУОХ

лыбыт бааһына гектарытэ 0,5 центнер үүнүү кэлэр даҕаны буоллаһына, хайаан да бурдукка анаан хомуйарга уонна сизмэ уурарга тийбэбит.

Ыриэма ыраатта, хой-үйэ атырдаах ыһын иһинэ декадата бүтөн эрэр. Бааһыналарга бурдук буһан, үүнүү ситэч эрэр. Ол үрдүнэн хомуурга бэлэмнэни, бу үлэни саҕалааһын сир ахсын сатархай туруктаах. Мутуһайдар 67 гектарга быдырымын ыһылаһыт кыһынгы сүөһү сизмэ анаан хомуйууну хойутата эрэллэр. Хатыһы уонна Одьулуун бааһыналарыгар дьһиминэ хайы-үйэ буһан хомуулуох буолла. Оттон соҕхостарга комбайннар өрөмүөннэрэ эсө да ыраах. Үгүс агрегаттарга көмө комбайнердар чуолкайдана ыһыһыт. Кизмэ ыһылаах Одьулуун отделениеһыгар Вахсыттин, Болууртан комбайнердары ыһыһына наһаа тартылар. Субуруускайдар иһин комбайн дьһитэлин «Сельхозтехника» өрөмүөннэ киллэрбиттэрэ быданнаата эрэр, хаһан оҕоһулан тахсалара биллэбэт. «Чурапчы» совхозка балаһынаһы итинтэн эмнэ ордуга суох. Онон бурдук буһан маассабай тохтууттар тиздэр куттал үөһэстэ.

Күһүннү хомуур үлэлэрэ ордук быдыһыктаахтар. Кылгас болдьоххо ыһылаһыктаахтар. Оччого эрэ сана үүнүү сүтүгэ суох, хаачыстыбадаахтын хомул-

уунууну корүүтэ-хараһыга болҕомтону уурбанка хаалдылар, хомуур саҕалаһытын соҕтоох бэлэмэ суох, сатабай корүстүлэр. Атырдыах ыһыгар киирэн баран ханна даҕаны бааһына хорутуллабата, паар сыйыс отторо ыраастамматтар, үүнүүгэ ууну куттарыы ыһылаһыта.

Үүнүү хомуура, дьһимин, бурдук сир ахсын килимник ситиһининэ тала быдлан бастарымытан саҕалаһыктаах. Оччого эрэ хомуур бүтөһик күһнэригэр бурдук тохтуута таһаарыллыа суохтаах. Үүнүү сүтүгэ руох хомуйарга комбайннар бары уеллара ордук, кичэлээхтик регулировкаланыктаахтар, оттон бурдуктаһаар автомобиллар куэостара бигр даҕаны туорах тохтубат гына оҕоһулуохтаахтар.

Үөһэ эппиппит курдук, үүнүү хомууругар бэйыл хойутаан эрбэт. Субу күһнэргэ килим ыһылаах Одьулуун уонна Хатыһы отделениеһыгар дьһиминэ бэйһыга киирө охсуохха нөөдө. Хас бикрдин бааһынаһы аналлаах комиссия көрөн үүнүү тоххона анаан хомуулаһытын быһаарыктаах. Онуоха бэйһыгы үүнүү барыла эһилги ыһы сизмэтигэр аһаһыктааһын саалдара ыһылаһыктаах. Соҕхостар салһааччылар, бригадырлар бурдукту оттуу хомуйууга, сүөһүгэ мөчүткигэ тардыһылаһа кытаахтык сэмэлэниэххэ. Биллэн турар, бэйэбит үүнүүбүтүнэн сизмэни уу-

үлэлэтиэххэ.

Сыһаһаар Чурапчы хомуу эһэригэр бааһыналарыгар, хатыһылар Вабааларыгар, хадаардар Оҕойдоругар уонна Тылбылаахтарыгар, о.д.а. бааһыналарга бэйһэмэ үүнүүгэ сүөһү маассабайдык тэһиһит тахса турар. Онон бүкүнэртэн бааһыналары харабылаһытын күүһүрүөххэ наада.

Бааһыналарга комбайнары кытта тэһигэ солоһону кэбдэр эвоннар күһүннү хадьымалы хорутар агрегаттар тахсылахтаахтар. Оттон билигиниттэ бу үлэлэргэ бэлэмнэни ыһылаһа тохтубэт. Бигр да отделениеһа сизмону ким, хаһан, хайдак кэбһиһэхтэргэ биллэбэт хадьымалы хорутууга ханна, хас агрегат куруохтаада чуолкай суох. Бу итэһэстэр субу күһнэргэ учуоттаннахтарымын эрэ сатамар.

Үүнүү хомуурун сүөһү аһылытын соҕуопкалааһынына, атын хаһаайыстыбаннай үлэлэринэн үтүрүйтөрбөккэ кылгас болдьоххо, үчүгэй хаачыстыбадаахтын ыһыты—бикһиги субу күһнэрдээки улахан суолталаах уталыһыбат сорунпут. Соҕхостар салаалтара, туһааннаах специалистара хомуурга наада буолар техниканы, үлэһит илиһин бааһыналарга толору туруорар, үлэ хаамыһын күһнэте хонтуроолуу эбэһинэстээхтэр.

В. ЕРМОЛАЕВ,
тыя хаһаайыстыбатын управлениетын кылааһынай агронома.

ТЫА СИРИНЭЭБИ ЭРГИЭН КИИНЭ

ТУЛЬСКАЯ УОБЛАСТЬ. «Яковлевская» советская юношеская библиотека эргээн киһини сана быһытэ тутулуһа.

СНИМКИ: промтоварнай маданын продавецтарын биригээдэтэ

(хатаһан уһа) Екатерина Вереекина, Раиса Ли, Галина Игошкина, маданын салһыһыһы Галина Петровская, Татьяна Сиданкова уонна Зоя Солодовникова.

СССР фотохрониката.

